

PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK: 2018/2019

Základní škola a Mateřská škola Dětmorovice,
příspěvková organizace
Dětmorovice 1002
735 71

Předkladatel:

Mgr. Pavla Zelenková

Zodpovědná osoba:

Mgr. Robert Lindert, ředitel školy

Složení preventivního týmu:

Mgr. Pavla Zelenková
školní metodik prevence (ŠMP)

Mgr. Monika Stašková
zástupce ředitele školy
výchovná poradkyně (VP)

1. Charakteristika školy

Naše ZŠ je jedinou školou v obci Dětmárovice. Zájmové aktivity v okolních městech jsou mnohdy pro naše žáky obtížně dostupné, proto se snažíme organizovat širokou škálu aktivit přímo ve škole, aby žáci mohli svůj volný čas trávit účelně. Vedením zájmových kroužků se zabývají nejen učitelé a vychovatelé, ale v poslední době máme také řadu vedoucích z řad rodičů nebo občanů Dětmárovic a okolí.

V letošním školním roce 2018/2019 probíhá vzdělávání žáků v jedenácti třídách. Mimoškolní odpolední činnost žáků 1. – 4. ročníku zajišťuje školní družina pod vedením čtyř zkušených vychovatelek.

2. Evaluace Minimálního preventivního programu za školní rok 2017/2018

Ve školním roce 2017/2018 se činnost školy v oblasti primární prevence řídila těmito závaznými školními dokumenty:

- 1) **Školní preventivní strategie** (dlouhodobý program primární prevence), která vychází z charakteru a typu školy.
- 2) Z dlouhodobé strategie vychází **Preventivní program 2017/2018**, který podrobněji zpracovává jednotlivé obecné úkoly a cíle z výše uvedeného dokumentu. Obsahuje konkrétní akce, úkoly a činnosti, programy zaměřené na prevenci a předcházení nežádoucím projevům v chování žáků.
- 3) **Program proti šikanování**, který zahrnuje konkrétní postupy a legislativu potřebnou pro případné řešení problémů spojených s projevy šikanování a kyberšikany.

ŠMP pravidelně spolupracovala s vedoucí metodičkou primární prevence v Karviné, Bc. Mgr. Valčákovou a od ledna 2018 s Mgr. M. Skřížalovou. Vzájemná spolupráce se uskutečňovala prostřednictvím schůzek ŠMP (2krát ročně), písemnými konzultacemi při přípravě potřebných dokumentů, předáváním nezbytných informací o probíhajících akcích – přednášky, kurzy a školení pro žáky, třídní kolektivy, pedagogy,

Vedoucí metodička také informovala o nabídkách a možnostech realizace preventivních programů, předávala kontakty na odpovědné osoby a organizace zajišťující preventivní programy, akce, školení, apod, sociometrická šetření s rozborem výsledků.

Realizované preventivní programy a akce pro předcházení nežádoucích projevů chování

ve školním roce 2017 – 2018:

říjen:	- Klima třídy, program pro žák. kolektiv, P. Velička, 9.tř.
listopad:	- Divadelní představení, zážitkový muzikál „Haló, tady 112“, 1.B, 2. tř.
prosinec:	- Beseda s myslivcem, ekolog. program, 1. – 5. tř.
duben:	- BESIP
- Policejní pohádky, beseda s příslušníkem policie, 1.A, 1.B
- Drogový vlak, interaktivní program pro žáky 6. – 9.tř.
květen:	- Požární ochrana, beseda se členy hasičského sboru v Karvině, 6.tř.
červen:	- Požární ochrana, beseda se členy hasičského sboru v Karvině, 2.tř.

V rámci vyučovacích předmětů (přírodověda, přírodopis, Člověk a jeho svět) se žáci zabývali otázkami hygieny, ochrany zdraví, ohrožením ze závislosti při požívání návykových látek, zdravým životním stylem,

vztahy v kolektivu, vztahem k rodičům a dospělým osobám, učitelům, ochranou životního prostředí, vztahem k osobnímu i společnému majetku, apod

Ve školním roce 2017/2018 jsme řešili problémy, které se týkaly agresivních projevů chování, šikanování ve třídě na II. stupni, prošetřovali jsme i jeden případ kyberšikany, kouření, a také podezření z užívání omamné látky.

V příštím školním roce budou pro žáky zajištěny preventivní programy tak, aby se dotýkaly prevence výše uvedených problémů..

Spolupráce s třídními učiteli a výchovným poradcem byla dobrá. Drobné problémy řešili učitelé neodkladně s žáky a informovali rodiče. Vedení školy a členové ped. sboru byli na poradách pravidelně informováni o aktuálním dění na škole a také o možnostech a realizaci preventivních programů.

Pozitivně lze hodnotit spolupráci školy s Preventivní informační skupinou v Karviné. Obnovila se i spolupráce s místním oddělením policie v Dětmovicích – realizace besed pro 1. stupeň. Pozitivně lze hodnotit spolupráci se Sborem dobrovolných hasičů v Dětmovicích i s členy 112 v Karviné, kteří realizují besedy pro žáky 2. a 6. tříd. Poděkování si zaslouží také vedoucí knihovny v Dětmovicích, která pro žáky pořádá knihovnické besedy a pasování prvňáčků na čtenáře.

Po celý školní rok mohli žáci pod vedením učitelů, rodičů a externích pracovníků rozvíjet svůj talent, dovednosti a účelně využívat svůj volný čas v kroužcích, které pracují ve škole (např. výtvarné, taneční, sportovní, řezbářský, šachový, kreativní, keramický, zdravotnický, Lego, apod.

3. Analýza současného stavu školy

Vzhledem k tomu, že jsme v loňském školním roce řešili několik případů počínající šikany v třídních kolektivech na II. stupni školy a také otázku kyberšikany a kouření, bude letošní preventivní činnost zaměřena právě k výše uvedeným problémům.

4. Cíl MPP

- Začlenění preventivně vzdělávacího působení do výuky a života školy
- Zvyšování odolnosti žáků vůči nežádoucím sociálním jevům
- Motivace žáků ke zdravému způsobu života
- Ochrana a posilování zdravého sebevědomí, asertivního chování
- Péče a ochrana vlastního zdraví
- Smysluplné plánování volného času
- Utváření vyváženého životního stylu

krátkodobé cíle:

- seberealizace žáků v zájmových kroužcích organizovaných ve škole v odpoledních hodinách, smysluplné využití volného času

Nabídka zájmových kroužků pro školní rok 2018/2019:

1. st.	SOKOL	p. Taťána Čempelová
	HUDEBNÍ	Mgr. Hedvika Schiesselová
	KREATIVNÍ	Mgr. Pavla Zelenková
	VÝTVARNÝ	Mgr. Mariana Szwedová
	ŠIKULKY	Mgr. Hana Klusová
	KERAMICKÝ (1. – 5.)	p. Ester Krysková
	KERAMICKÝ (3. – 7.)	p. Pavel Szyroki
	NÁBOŽENSTVÍ	P.Dr. Marcel Puvák
	ŠACHOVÝ (1. -5.)	p. Jiří Novák
	ANGLICKÝ JAZYK	Mgr. Alena Stojanová
	TANEČNÍ	agentura MARENDI
	LEGO	p. Andrea Gabčov
	HUDEBNÍ (5. – 9.)	Mgr. Markéta Sikorová
	TURISTICKÝ (3. – 9.)	Mgr. Pavel Figura
2. st.	ANGLICKÝ JAZYK (6. – 8.)	Mgr. Alena Stojanová
	NĚMECKÝ JAZYK (7.)	Mgr. Alena Stojanová
	VYBÍJENÁ	p. Markéta Branná
	VOLEJBAL	p. Markéta Branná
	ŘEZBÁŘSKÝ	p. Stanislav Agner
	ZÁBAVNÁ MATEMATIKA	Mgr. Monika Stašková
	STOLNÍ TENIS	Mgr. Pavel Figura
	ŠACHOVÝ (6. – 9.)	p. Jiří Novák
	KREATIVNÍ (6. – 9.)	Mgr. Jana Brožková
	3D TISK	p. Dominik Kryska

5. Spolupráce s rodiči:

- pravidelně pořádat třídní schůzky nebo konzultace (tř.uč.)
- informovat rodiče o aktuálním dění ve škole(web. stránky, plakáty, letáčky, novin. články,...)
- seznámit rodiče s webovými stránkami školy, naučit je orientovat se na nich a získávat informace o dění ve škole (tř. učitelé)
- vytvořit si okénko na webových stránkách školy, podle potřeby aktualizovat (ŠMP, uč. Informatiky)
- informovat rodiče o možnostech získávání informací, rad a vysvětlení v oblasti prevence rizikových projevů chování na internetu: www.drogovaporadna.cz, www.internetporadna.cz, www.drogy-info.cz, www.odrogach.cz, www.dokurte.cz (ŠMP, tř.uč.)
- na třídních schůzkách nabídnout rodičům informativní materiály k problematice primární prevence, seznámit je se Školní preventivní strategií, Preventivním programem pro školní rok 2018/2019 a Preventivním programem proti šikanování (ŠMP, tř. uč., znění dokumentů umístit na stránkách školy)

- nabídnout rodičům a žákům možnost pravidelných konzultací s ŠMP, VP dle dohody (konzultační hodiny - viz internetové stránky školy)

6. Spolupráce pedagogů

- vhodně začleňovat témata s preventivní náplní do vyučování
- společně s žáky sestavit „pravidly třídy“, přijmout je a řídit se jimi
- dle možností se vzdělávat v oblasti prevence (DVPP, kurzy, samostudium), využívat knihy a materiály (knihovna, VP, ŠMP), časopis PREVENCE
- pravidelně se účastnit na schůzkách ŠMP, získávat a předávat nové informace, uvádět je do praxe, informovat vedení školy a pedagogický sbor

7. Oblasti nežádoucích jevů na škole

Prevence zaměřena na oblasti:

- alkoholismus, kouření
- násilné chování, šikana, kyberšikana
- drogové závislosti a virtuální drogy
- zdravý životní styl

8. Garant programu, koordinátor preventivních aktivit

ŠMP Mgr. Pavla Zelenková zodpovídá za vyhotovení všech povinných materiálů (ŠPS, PP, PPŠ), 1 x ročně vyhotoví hodnotící zprávu pro potřeby školy a 1 x ročně vypracuje hodnotící online zprávu do systému výkazu preventivních aktivit a pro okresního metodika prevence. O jejich obsahu informuje vedení školy a pedagogický sbor. ŠMP úzce spolupracuje s VP, Mgr. Staškovou, i s ostatními učiteli. Informuje je pravidelně o novinkách, předává potřebné informace, podílí se na zajišťování a realizaci preventivních programů, spolupracuje s okresní PPP, dalšími akreditovanými institucemi a odborníky, kteří preventivní programy realizují.

9. Způsoby realizace, metody, formy

- nabídka zájmových kroužků
- mimoškolní aktivity (soutěže, kulturní vystoupení, sportovní turnaje, apod.)
- třídnické hodiny
- zapojení do projektů
- besedy, prožitkové a interaktivní programy
- poradenská činnost (VP, ŠMP)
- PC programy, dotazníky
- realizace v rámci vyučování:

1. – 2. ročník

Literární výchova:

- využití pohádek a čítankových textů, časopisů

- realizace formou dramatizace, scének a komunitních kruhů, besed -
exkurze do školní i místní knihovny - trávení volného času

Téma: Ochrana před zneužíváním dětí neznámými osobami, mezilidské vztahy, nebezpečné situace v přírodě, v silničním provozu, při hrách, sportu, zásady slušného chování, vzájemná pomoc a komunikace s vrstevníky, s dospělými osobami, pomoc starým lidem, zásady správné hygieny

Dramatizace:

Téma: Rodina - vztahy v rodině (dítě – rodič - sourozenec, příbuzenské vztahy)
Vztahy ve školním kolektivu (žák – žák, učitel – žák)
Komunikace s neznámými osobami (komunikace, schopnost odmítnutí)

Komunikace prostřednictvím telefonu:

- schopnost přivolat pomoc v krizové situaci, znalost čísel pro tísňová volání, zásady poskytování 1. pomoci

Účast na kulturních akcích:

- společenské chování (při kulturních vystoupeních, návštěvách divadla, kina, koncertů, při přepravě dopravními prostředky)

Společenské chování:

- pravidla společného stolování, dodržování hygienických zásad

Výtvarné soutěže:

- zaměření na předcházení nežádoucích projevů chování

březen - duben:

- Preventivní program Policie ČR
- Bezpečnost v silničním provozu (chodec/cyklista)
- Bezpečné chování (mezilidské vztahy, komunikace s neznámými osobami)

3. – 5. ročník

Literární výchova:

- využití čítankových textů
- exkurze do školní a místní knihovny - trávení volného času

Témata: Pomoc druhým, vzájemné vztahy v kolektivu, trávení volného času, šikana, alkohol a kouření, drogy - realizace formou dramatizace, scének, komunitních kruhů a besed, zdravý životní styl, ochrana zdraví

Společenské a kulturní akce:

- zásady správného chování v divadle a společenských zařízeních

Obec (vandalismus, drogy):

- scénky, problém sprejerů, drogové závislosti (využití článků v učebnicích, médiích)

Příroda:

- utváření pozitivního vztahu k přírodě

- chování v přírodě - ekologické myšlení
- bezpečnost při pohybu v přírodě (vycházky, výlety, škola v přírodě)

Výtvarné soutěže se zaměřením na předcházení nežádoucích projevů chování

Besedy s Policií ČR na téma bezpečné chování a prevence nežádoucích projevů chování (4. – 5. ročník)

Beseda s Policií ČR:

- bezpečné chování, vzájemné vztahy, prevence nežádoucích projevů chování (zaměřeno na šikanu)

Beseda se zdravotnicí: - téma „Hygiena a dospívání“ (IV., V. ročník)

Beseda o šikaně, vzájemných vztazích v kolektivu, toleranci, kouření a požívání alkoholu, drogové závislosti

6. – 7. ročník

Vzájemné vztahy žák – učitel:

- důvěra, vzájemná pomoc, vnitřní pravidla třídy (utváření a dodržování)

Včasně řešení výchovných problémů se žáky a rodiči

Nebezpečí zneužívání návykových látek a kouření:

- beseda s Policií ČR nebo OMP o bezpečném chování (dle nabídky)

Kyberšikana, šikana

Agresivita, vandalismus, xenofobie

- komunitní kruhy v hodinách, besedy s Policií ČR (dle nabídky)

Využití audiovizuálního materiálu pro prevenci SPJ, testy, dotazníky

Zapojování talentovaných žáků do soutěží a olympiád

Návštěvy kulturních akcí, výchova žáků ke kulturnímu chování

Exkurze do školní a místní knihovny

Zapojení žáků do mimoškolních aktivit

Beseda s dobrovolnými členy hasičského sboru

8. - 9. ročník

Agresivita, vandalismus a xenofobie:

- komunitní kruhy, besedy

Posilování právního vědomí žáků:

- trestní řád a zákon, sexuální výchova, patologické závislosti (drogy, počítače, hrací automaty, alkohol, záškoláctví)

- využívání výukového programu „**Drogy trochu jinak**“

Beseda s Policií - Trestní odpovědnost mládeže, Kyberšikana, drogy - dle výběru vyučujících

Využití audiovizuálního materiálu pro prevenci SPJ ve vyučovacích hodinách, testy na internetu, dotazníky

Zapojování talentovaných žáků do olympiád a soutěží

Návštěvy kulturních akcí, výchova ke kulturnímu chování

Účast na společenských akcích (návštěva koncertu, divadelního představení, žákovský ples)

Zapojování žáků do mimoškolních aktivit

Preventivní program pro posílení právního vědomí žáků

Další aktivity:

- Koloběžkové závody – 1. třída (září)
- Adaptační kurz (6. ročník, září)
- LVVZ (leden 7. tř.)
- Turistický kurz (8. a 9. tř., květen)
- Kulturní vystoupení pro obec (28. říjen, Vánoční koncert, 8. květen)
- Den otevřených dveří
- Prodejní jarmark
- Besedy v knihovně
- Filmová a divadelní představení
- Spolupráce s MŠ
- Škola nanečisto
- Plavecký kurz - 2.A, 2.B, 3.tř. (leden - květen)
- Bruslení – 3, 4. tř. (listopad, prosinec)
- Dětmárovický atlet
- Sběrová činnost (papír, víčka)
- Den Země
- Programy EVVO (dle výběru Rozhodník apod.)

Akce realizované ve spolupráci se SRPŠ:

- Mikuláš (prosinec), 1. – 9. tř.
- Maškarní ples (únor), 1. – 3. tř.
- Čarodějnice (duben)
- Radovánky (červen)

Projektové dny:

- Projektový den
- Den s Policií ČR, IZS

- Škola v přírodě

10. Spolupráce s odbornými institucemi

- SPC, PPP, okresní metodik prevence Mgr. M. Skřížalová (oblast školství)
- Zdravotní sestry (oblast zdravotnictví)
- Policie ČR (Preventivní informační skupina Karviná, Policie Dětmárovice),
- Obecní úřad Dětmárovice
- Knihovna Dětmárovice
- Oslovená akreditační sdružení (besedy, preventivní programy, projektové dny)
- Sbor dobrovolných hasičů Dětmárovice
- Svaz zahrádkářů Dětmárovice
- K3 Bohumín, MěDK Karviná (kulturní akce)

11. Měření efektivity programu a preventivní působení

- Zpětná vazba (dotazník, anketa, pohovor, sociometrické šetření, test, atd.)

12. Hodnocení prevence

- Závěrečná hodnotící zpráva ŠMP vypracovaná v závěru školního roku pro potřeby školy
- Zpráva pro vedoucí metodičku prevence Mgr. M. Skřížalovou
- Zpráva do systému výkazů preventivních aktivit (www.preventivni-aktivity.cz)

Vypracovala:

Mgr. Pavla Zelenková
ŠMP

Mgr. Robert Lindert
ředitel školy

Dětmárovice 7.9. 2018

Příloha 1:

Kam se máš obrátit, když máš nějaký problém a bojíš se o něm mluvit s někým blízkým? Existuje řada telefonních čísel, na kterých Ti mohou poskytnout odbornou radu nebo pomoc. Neboj se jich využívat!

Krizové kontakty:

Linka bezpečí:	116 111 – bezplatně
Nadace Naše dítě:	266 727 933, nadace@nasedite.cz
Bílý kruh bezpečí:	116 006 (non-stop), 597 489 207, 597 489 204, ic.ostrava@bkb.cz
Dětské krizové centrum:	241 484 149, 777 715 215
Linka Ztracené dítě:	116 000 (non-stop) - krizová pomoc zdarma pro rodiny s dětmi a jejich blízké

Poradenská linka pro pedagogy:	841 220 220 (Po – Pá od 8:00 do 16:00)
Renarkon Ostrava:	596 611 796, 602 756 886

Drogová poradna:	www.drogovaporadna.cz
Internet poradna:	www.internetporadna.cz
Drogy – info:	www.drogy-info.cz
Sananim:	www.odrogach.cz
Národní linka pro odvykání kouření:	www.dokurte.cz
Respektuj 18 (alkohol a mládež):	http://www.respektuj18.cz/ , tel. 377 220 325

Příloha 2:

Legislativní opory v prevenci rizikového chování

Zákony a vyhlášky

- **561/2004 Sb.**

Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

- **562/2004 Sb.**

Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona

- **563/2004 Sb.**

Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

- **72/2005**

Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních

- **317/2005**

Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

- **359/1999 Sb., novel. úplné znění 373/2006 Sb.**

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

- **94/1963Sb. - změna a doplnění 91/1998 Sb.**

Zákon o rodině

- **379/2005 Sb., novel. 305/2009 (protikuř. zákon)**

Zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Další zákony:

Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník (platnost od 1.1. 2010)*

Zákon č. 167/1998 Sb., *o návykových látkách*

Zákon č. 109/2002 Sb., *o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů*

Zákon č. 202/1990 Sb., *o loteriích a podobných hrách*

Zákon č. 200/1990 Sb., *o přestupcích*

Zákon č. 283/1991 Sb., *o policii České republiky*

Zákon č. 218/2003 Sb., *o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*

Přehled základních školských dokumentů pro oblast prevence rizikového chování:

- **Č.j.: 14 423/99-22 :** Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- **Č.j. 21291/2010-28:** Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních ve znění pozdějších úprav
- **Č.j. MSMT-22294/2013-1:** Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování na školách a školských zařízeních
- **Č.j.: 10 194/2002-14:** Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- **Č.j.: 25 884/2003-24:** Spolupráce předškolních zařízení škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané
- **Č.j.: 11 691/2004-24 :** Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2009-2013
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012
- Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2013 - 2018
- Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2013–2018